

5) принцип «емоційності» – має на увазі занурення в емоційну сферу в процесі пізнання, що вимагає емоційного переосмислення вивченого.

Отже, необхідно приділяти увагу окремим аспектам виховання і соціалізації іноземних студентів. Актуальним є цілісний розгляд системи виховання і соціалізації іноземних студентів у закладах вищої професійної освіти. Необхідно також проектувати системну, комплексну модель виховання і соціалізації, яка дозволяла б максимально реалізувати виховний потенціал вищої освіти, охоплювала б усі компоненти виховного процесу.

Література:

1. Адаменко О. В. Аналіз тематичного спектра дисертаційних досліджень з питань підготовки іноземних студентів в Україні (1990-2009 рр.) / О. В. Адаменко, М. В. Разорьонова // Вісник Дніпропетровського університету економіки та права імені Альфреда Нобеля: Сер. Педагогіка і психологія. – 2011. – № 1. – С. 5-9.

2. Мельничук М. І. Особливості викладання курсу "Історія української культури" іноземним студентам-медикам / І. М. Мельничук, Л. М. Романишина, О. В. Яцишина // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. – 2012. – № 2. – С. 114-118.

3. Харькова Н. Н. К вопросу о проблемах воспитания иностранных студентов медицинского вуза / Н. Н. Харькова, В. И. Чумаков // Электронный научно-образовательный журнал ВГСПУ «Грани познания». – №3(30). – Март, 2014. – Режим доступа : www.grani.vspu.ru.

4. Федулов И. Н. Принцип культуросообразности в билингвальном обучении иностранных студентов / И. Н. Федулов, О. Ф. Худобина, А. М. Страхов // Известия Волгоградского государственного технического университета. – №24 (151). Т. 19. – 2014. – С. 154-157.

УДК 35.077.1:005

С. М. Григораш,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри документознавства
та інформаційної діяльності;

Л. Ю. Бурківська,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри документознавства
та інформаційної діяльності

АНАЛІТИЧНИЙ ДОКУМЕНТ ЯК ПРАКТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВИРОБЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ

Постановка проблеми. У сучасних умовах потреба у створенні аналітичних документів об'єктивно зростає, оскільки за їх допомогою формуються ефективні управлінські рішення. Коло учасників процесу значно розширилось — це не тільки аналітики, а й менеджери, офісні працівники, економісти, працівники органів управління, бібліотечні фахівці, бізнесмени.

юристи, журналісти. Повсякчас зростає і кількість та різноманіття таких документів.

У розвиток вивчення інформаційних документів, у тому числі аналітичних, зробили внесок такі науковці як Н. М. Кушнарєнко, А. А. Соляник, Ю. Н. Столяров, Г. М. Швецова-Водка [4], а також написані навчальні посібники про суть та роль інформаційно-аналітичної діяльності, метою якої частотно є створення аналітичного дослідження у формі аналітичних документів різного виду та призначення для прийняття управлінських рішень, зокрема, це Г. Гордукалова [1], І. Захарова та Л. Філіпова [3], В. Варєнко, І. Муковський [5] та ін.

Метою статті є аналіз змістової композиції аналітичного документа та його вплив на прийняття ефективного управлінського рішення.

Виклад основного матеріалу. Аналітичний документ є найдосконалішим видом вторинних документів, містить узагальнену інформацію, отриману у результаті всебічного, глибокого і критичного аналізу первинних документів, аргументовану оцінку стану і тенденцій розвитку проблеми, що розвивається, то і його структура є складною та кожному елементу тексту властиве інформаційне навантаження [4].

Науковець Г. Гордукалова наводить такий перелік аналітичних документів: аналітичний огляд, аналітичний звіт, аналітична доповідь, аналітична довідка (ситуативна довідка, експрес-довідка, моніторингова довідка, ретроспективна оглядова довідка, оглядова довідка нормативно-правової інформації, статистична довідка, оглядова довідка про зовнішньо-економічну діяльність підприємства, бізнес-довідка, оглядова довідка про товар), дайджест, аналітичний прогноз [1]. Методику створення інформаційно-аналітичних документів розглядали вітчизняні науковці І. Захарова та Л. Філіпова, вказуючи при цьому на важливість такого структурного елемента аналітичного документа як висновок, адже саме наявність висновків відрізняє інформаційну довідку від аналітичного матеріалу, їх зміст визначає цінність і корисність аналітичного документа [3, с. 243].

Метою аналітичного документа є надати вичерпну й переконливу аргументацію для обґрунтування рекомендацій, що їх представлено в документі, а отже, слугує основою для вироблення та ухвалення рішень або є заклик до дій. Аналітик повинен при підготовці аналітичного документа знати потреби споживачів, тому при перегляді інформації він має аналізувати питання щодо отримання результату. Особа, для якої складений даний документ, отримає можливість використати цю інформацію для прийняття правильного рішення, отримати сформульовані висновки та застереження по відношенню до певних кроків. Аналітичні документи корисні, тоді коли вони показують проблематику, не лише з однієї точки зору, а певну концептуальну думку, обґрунтовану спеціалістами. Особливо гостру потребу у даному виді документів мають органи державного управління та органи місцевого самоврядування, оскільки прийняті ними рішення впливають на практичну діяльність області та окремих міст, на життя громадських утворень.

бізнесових формувань та ряду інших сфер діяльності. Нами було проаналізовано більш детально такі інформаційно-аналітичні підрозділи державного управління як інформаційно-аналітичний відділ Івано-Франківської обласної державної адміністрації. Безпосередньо аналітичним забезпеченням прийняття управлінських рішень займається Управління внутрішньої політики, у своєму складі Управління три відділи: інформаційно-аналітичний відділ, відділ у справах релігії та відділ взаємодії з політичними партіями, громадськими організаціями та засобами масової інформації. Інформаційно-аналітичний відділ, аналізуючи дані, може вивчати громадську думку і впливати на її зміну, більш ефективно планувати свої програми і роботу з населенням, оцінювати вплив програми на цільовий сегмент, знаходити шляхи для задоволення потреб населення.

Щоденно головний спеціаліст відділу готує відповідний документ під заголовком «Щоденна інформація», раз у два тижні – «Аналітичний звіт про суспільно-політичну ситуацію в області» та раз на місяць – «Довідка про суспільно-політичну ситуацію в Івано-Франківській області». Назвемо ці документи інформаційно-аналітичними довідками. Щоденно документ інформаційно-аналітичної довідки зі щоденною інформацією повинен бути відправлений електронною поштою на адресу Адміністрації Президента України та Кабінету Міністрів України. Теж саме відбувається і з документом, що містить двотижнєве та місячне інформування. Відмінність полягає в тому, що двотижнєва та місячна інформаційно-аналітична довідка крім електронного відправляється традиційним поштовим зв'язком. Проте, перед відправленням така інформація повинна пройти певний шлях в межах обласної державної адміністрації. На основі зібраної інформації працівник відділу формує інформаційно-аналітичну довідку із щоденною, двотижнєвою та місячною інформацією про суспільно-політичну ситуацію в області, тобто приводить інформацію у відповідність до вимог її достовірності, лаконічності, точності та офіційно-ділового стилю викладу. Двотижнєва та місячна інформаційно-аналітична довідка обов'язково передбачає певного роду прогноз розвитку подій та явищ в області.

Слід зазначити, що важливим є не стільки своєчасне ознайомлення з первинною інформацією, скільки випереджувальне виявлення проблемних ситуацій і прогноз розвитку подій, які пізніше викладають у формі аналітичного документа. Саме необхідність передбачення, виявлення та прогноз тенденцій розвитку ситуації обумовлює застосування різних аналітичних методик опрацювання інформації. З'ясування можливих шляхів розвитку ситуації потребує не тільки узагальнення виявленої інформації, а також її оцінки, тож наявність в інформаційно-аналітичних дослідженнях «нового знання» робить їх надійним підґрунтям для прийняття управлінських рішень [6]. Важливо, що аналітичний документ є своєрідним інструментом комунікації, заснованим на фактичному матеріалі і націленим на проблему. По суті, метою аналітичного документа, призначеного для інших фахівців або розробників управлінського рішення є надання повної й переконливої аргументації, що підтверджує викладені в документі рекомендації й, отже,

використання як інструменту вироблення й ухвалення рішення та закликм цільової аудиторії до дії.

Формування альтернатив рішень, вибір варіанту рішень – це основа процесу прийняття рішень [2]. Дана особливість, яка є притаманною управлінським рішенням, робить незамінним процес організації та проведення аналітичного дослідження, яке знаходить своє вираження у тій чи іншій формі аналітичного документа.

Висновок. Необхідно, щоб знання та дії представляли собою нерозривне ціле, тобто інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень повинне бути неперервним і продовжуватися в процесі реалізації прийнятого рішення. Щоб забезпечити раціональне рішення будь-якої проблеми, інформаційні аналітики повинні постійно враховувати характер проблемної ситуації та курсу дій, що проводиться, а державні службовці, які приймають рішення – осноувати свої дії на відповідних знаннях.

Створення аналітичного документа є підсумковою стадією інформаційно-аналітичної роботи, що присвячена пошуку розв'язання певної проблеми. Залежно від того, наскільки фахово буде підготовлено цей документ, наскільки аргументованими та зрозумілими будуть вміщені тут рекомендації, ті, хто узгоджують та приймають рішення, матимуть підстави прийняти чи відкинути пропонований варіант.

Література:

1. Гордукалова Г. Ф. Анализ информации: методы, техно-логии, организация : учеб.-практ. пособие / Г. Ф. Гордукалова. — Санкт-Петербург : Профессия, 2009. — 512 с.
2. Дегтяр А. О. Державно-управлінські рішення: інформаційно-аналітичне забезпечення / Дегтяр А. О. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2004. – 224 с.
3. Захарова І. В. Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб. / І. В. Захарова, Л. Я. Філіпова. — Київ : Центр учбової літератури, 2013. — 336 с.
4. Зобнин А. В. Информационно-аналитическая работа в государственном и муниципальном управлении : учеб. пособие / Научный редактор Д. И. Польшанский. – М. : Вузовский учебник : ИНФРА-М, 2011. – 120 с.
5. Муковський І. Т. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах : навч. посіб. / І. Т. Муковський, А. Г. Міщенко, М. М. Шевченко. — Київ : Кондор, 2012. — 224 с.
6. Ребало В. А. Політична аналітика та прогнозування : навч. посіб. /Ребало В. А., Валевський О. Л., Кальниш Ю. Г. — К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 60 с.